

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Iva Crljenak

Vpliv zaupanja na socialno participacijo

Diplomsko delo

Ljubljana, 2014

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Iva Crljenak

Mentorica: izr. prof. dr. Hajdeja Igljč

Vpliv zaupanja na socialno participacijo

Diplomsko delo

Ljubljana, 2014

Vpliv zaupanja na socialno participacijo

Naloga se ukvarja z družbenim zaupanjem in vplivom družbenega zaupanja na družbeno participacijo. S pomočjo primerjalne analize in raziskave »Svetovna raziskava vrednot«, sem skušala ugotoviti, katere od dvainpetdesetih držav, v katerih se je med letoma 2010 in 2014 izvajala raziskava, so tiste, ki imajo stopnjo družbenega zaupanja višjo od ostalih in, kako to vpliva na stopnjo družbene participacije. Naloga vsebuje dve tabeli, ena prikazuje stopnjo različnih segmentov zaupanja v družbi, druga pa stopnjo različnih oblik družbene participacije. S pomočjo teh podatkov sem izračunala statistična povprečja in ugotovila koliko držav ima nizko, srednjo ali visoko stopnjo družbenega zaupanja. Na podlagi teh podatkov sem skušala ugotoviti, ali in v kolikšni meri stopnja družbenega zaupanja vpliva na stopnjo družbene participacije. To sem naredila tako, da sem primerjala stopnjo družbene participacije s stopnjo zaupanja v družbi. S to analizo sem dobila vpogled v stopnjo vpliva zaupanja na socialno participacijo v družbi. Ugotovila sem, da s tako analizo danih podatkov ne morem direktno izmeriti stopnje vpliva zaupanja.

Ključne besede: družbeno zaupanje, družbena participacija, primerjalna analiza.

The impact of trust on social participation

This work deals with the influence of social trust on social participation in fifty-two different countries of the world. Through comparative analysis and research, which is conducted by agency World Values Survey, I tried to determine which of the fifty-two different countries, which were engaged in research that was conducted in years 2010 and 2014, have higher levels of social trust than others and how this affects the level of social participation. Text contains two tables, one table is showing the different segments of social trust and other table is showing the level of the various forms of social participation. With these data, I calculated statistical averages and determine how many countries have low, medium or high levels of social trust. Based on these data, I sought to establish whether and to what extent the level of social trust affects the level of social participation. I compared the degree of social participation with a degree of trust in the society. With this analysis, I got an insight into the degree of impact of trust on social participation in the society. I figured that with such analysis of the data I can not directly measure the degree of influence of social trust on participation in society.

Key Words: social trust, social participation, comparative analysis.

KAZALO:

1	UVOD	5
2	OPREDELITEV TEMELJNIH POJMOV	7
2.1	Družbena participacija	7
2.2	Družbeno zaupanje	9
3	ZAUPANJE IN SOCIALNA PARTICIPACIJA V SVETU MED LETOMA 2010 IN 2014.....	13
3.1	Potek dela:	13
3.2	Zaupanje	14
3.3	Družbena participacija	18
4	ANALIZA POVEZANOSTI MED ZAUPANJEM IN DRUŽBENO PARTICIPACIJO.....	22
5	ZAKLJUČEK	26
6	LITERATURA	27
	PRILOGI.....	29
	PRILOGA A: O RAZISKAVI	29
	PRILOGA B: TABELE	31

KAZALO TABEL:

3.1:	Stopnja zaupanja po državah.....	14
4.1:	Skupna statistika za zaupanje in družbeno participacijo.....	22
4.2:	Povezava med družbenim zaupanjem in participacijo po državah (stolpčni odstotki). 23	

1 UVOD

Na posameznikovo družbeno participacijo vpliva več različnih dejavnikov, od osebnih (psiholoških) do družbenih. Družba je tista, ki podpira in omogoča ali pa zavira in onemogoča posameznikom, da se vključujejo v družbene dogodke, pojave oziroma, da so družbeno aktivni. Glede na to, da smo posamezniki tisti, ki družbo sestavljamo in jo živimo, je smiselno, da imamo tudi posamezniki možnost, da družbeno participiramo in se vključujemo v družbeno sfero.

Družbena participacija vključuje najrazličnejše oblike družbene aktivnosti, kot so sodelovanje v politični stranki, različnih društvih (športno, kulturno, humanitarno, prostovoljno ipd.), sindikatih, humanitarnih organizacijah ... Ker je družbena participacija ena izmed možnosti, da posameznik vpliva na svoje družbeno okolje in s tem tudi izrazi svoje stališče ali mnenje o trenutnem družbenem stanju, je to pomemben del vsake družbe. Družba lahko s pomočjo družbenih vrednot, delovanja pravnega sistema, pravičnosti in podobnimi dejavniki vpliva na stopnjo družbene participacije v družbi. Torej, družbena participacija je več kot posameznikova lastna odločitev, saj na njo v veliki meri vpliva družbeno okolje. Če družba ne omogoča posameznikom, da se vključujejo v družbene aktivnosti in družbeno dogajanje, potem se posamezniki težje počutijo kot del družbe, kar lahko privede do družbenega odpora oziroma apatije. Sama demokracija temelji na participaciji, na ideji, da se posameznik čim bolj vključuje in zanima za družbeno okolje. Zelo smiselno in nujno je preučevati družbeno vključenost in participacijo v vseh družbah, sploh pa demokratičnih, kjer je participacija, ne samo politična, temveč tudi družbena, ključnega pomena za uspešen obstoj družbe.

V demokratičnih družbah se družbena in politična participacija zelo prepletata, saj je težko opredeliti družbeno participacijo popolnoma brez politične. Družbena participacija prav tako zajema politično participacijo, saj je slednja le ena izmed možnih oblik družbene participacije. Zelo pomembni sta družbena vključenost in participacija posameznikov v družbene dogodke, procese, pravice in dolžnosti. Družbeno vključenost težko natančno opredelimo, najlažje jo lahko opredelimo kot »nasprotje socialne izključenosti« (Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije in drugi 2008). Smiselno in

pomembno je raziskovati družbeno participacijo kot pojav vsake družbe in iskati vplive nanjo.

Zaupanje v družbo, ljudi, politiko, sistem, sodni sistem itd. je verjetno eden od dejavnikov, ki vpliva na družbeno participacijo. Če posameznik izgubi zaupanje, na primer v politiko, potem obstaja večja verjetnost, da se ta posameznik ne bo udeležil volitev, torej, da ne bo sodeloval oziroma participiral pri izbiri novega politika. Tako lahko povežemo družbeno participacijo z zaupanjem, ki deluje na nek način kot posameznikova motivacija. Zaupanje bi morda prej uvrstili med posameznikovo osebno lastnost kot pa družbeno kategorijo, pa vendar temu ni tako. Seveda imajo pomembno vlogo pri zaupanju družina in primarna socializacija ter posameznikove osebne izkušnje, vendar samo družbeno okolje in družbena kultura zelo vplivata na posameznikovo percepcijo zaupanja, tako kot tudi na posameznikove izkušnje. Posledično lahko posameznik v različnem družbenem okolju razvije različno stopnjo zaupanja ali celo nezaupanja.

V nadaljevanju bom s pomočjo podatkov, dostopnih na internetni spletni strani projekta »Svetovna raziskava vrednot«, analizirala stopnjo družbenega zaupanja v določeni državi in stopnjo družbene participacije.

2 OPREDELITEV TEMELJNIH POJMOV

2.1 Družbena participacija

Družbena participacija je participacija v civilni družbeni sferi, ki je prostor med družino, državo in delom. To je, kot že rečeno, skorajda kakršna koli družbena vključenost posameznika v civilno oziroma javno sfero, na primer: »sodelovanje v društvih, združenjih, organizacijah, športnih klubih, sindikatih, avtomobilski industriji, potrošniških organizacijah, okoljskih organizacijah, verskih združenjih, prostovoljnih organizacijah, humanitarnih organizacijah, političnih participacijah, medsosedske pomoči ...« (Morales in Geurts 2007, 136). Vsak posameznik bi moral imeti pravico, da sodeluje in se vključuje v družbeno okolje, pri demokratičnih državah je to celo pogoj za obstanek in legitimnost samega sistema. Države po svetu se med seboj razlikujejo po stopnji oziroma številu teh pravic. Posamezniki, živeči v demokratičnih državah, imajo več pravic kot na primer posamezniki, živeči v državah s komunističnim režimom. Dejstvo pa je, da je v vseh državah sveta družbena participacija pomembna, saj je to ena izmed možnosti, ki jo posameznik ima, da vpliva in sodeluje v družbi, kateri pripada. Družbena participacija daje posamezniku večji občutek pripadnosti in integritete, posledično pa povečuje posameznikov socialni kapital. Družbena participacija je vir moči, ki jo posameznik ima, deluje kot indikator družbene povezanosti in posledično vpliva na porazdelitev moči oziroma manjšo družbeno neenakost.

Družbena participacije zajema veliko različnih oblik družbenega sodelovanja, eno od teh je sodelovanje v združenjih in organizacijah, kjer lahko najdemo različne oblike sodelovanja, od članstva do participacije v raznih aktivnostih, donacijah, prostovoljstvu itd. V glavnem delimo družbeno participacijo na pasivno in aktivno sodelovanje. Primer pasivnega sodelovanja je na primer članstvo, pri katerem posameznik za določeno obdobje plača določeno članarino, ni pa osebno aktiven. Na drugi strani lahko kot primer aktivnega družbenega participiranja navedemo prostovoljno delo, pri katerem je posameznik osebno aktiven (lahko seveda prav tako finančno pomaga) (Morales in Geurts 2007, 137–142). Ravno zaradi tako velikega spektra možnosti in oblik sodelovanja je težko izmeriti oziroma uspešno opredeliti in oceniti stopnjo družbene participacije v določeni družbi.

Če želimo izmeriti stopnjo socialne participacije v družbi, moramo ugotoviti, v kolikšni meri so državljani vključeni v razne oblike socialne participacije in v katere oblike so najbolj vključeni, prav tako je treba razumeti dejavnike, ki v določeni družbi vplivajo na družbeno participacijo, ter ugotoviti učinke in posledice določene oblike socialne participacije v določeni družbi (Morales in Geurts 2007, 137). Dejavniki, ki vplivajo na družbeno participacijo, se lahko od družbe do družbe razlikujejo. Na ravni družbe so pogosto ti dejavniki stopnja socialnega kapitala, stopnja neenakosti v družbi, stopnja družbenega zaupanja, na ravni posameznika pa izobrazba, družbeni status, ekonomski položaj, starost itd.

Na splošno naj bi se stopnja družbene participacije povečala, ampak avtorji določenih raziskav ugotavljajo, da se je oblika sodelovanja spremenila. Jeffrey M. Berry (1999) v tekstu »*The Rise Of Citizen Groups*« ugotavlja, da je v Ameriki vedno več različnih oblik finančne podpore organizacijam, ki delujejo v javni sferi, manj pa je različnih oblik osebnega udejstvovanja (dejanskega sodelovanja, ki omogoča medosebne stike). Vedno več je članov in donacij, manj pa je osebne prisotnosti in vpetosti ljudi v civilni sferi. Ugotavlja, da si posamezniki niso pripravljene vzeti časa za družbeno sodelovanje, raje nakažejo denar (z domačega fotelja) in si tako ustvarijo občutek družbenega sodelovanja. Veliko več časa so pripravljene nameniti sosedom in njihovi bližji okolici. Do podobne ugotovitve prideta tudi Laura Morales in Peter Geurts (2007) v besedilu »*Associational involvement*«, v katerem primerjata evropske države glede na stopnjo sodelovanja v združenjih, vedno več je pasivnih oblik družbenega sodelovanja tudi v Evropi. Ugotovita tudi, da je v severnem in osrednjem delu Evrope stopnja socialne participacije višja v primerjavi z južnim in vzhodnim delu Evrope. Berry (1999) pojav vedno večje stopnje pasivnega družbenega sodelovanja poimenuje »vitka demokracija«. Po njegovem članstvo v skupinah ne generalizira socialnega kapitala, ker v večji meri ljudje le napišejo ček in ne sodelujejo osebno v skupini, za razliko od sodelovanja v lokalnih skupnostih, kjer je opaziti večjo stopnjo socialnega kapitala med sodelujočimi, prav tako večjo stopnjo politične participacije. Ravno tako se različne oblike družbene participacije razlikujejo glede na cilj, ki ga imajo organizacije (organizacije, združenja, zavodi ...).

Ločimo organizacije, ki služijo posameznikom, in organizacije, ki služijo določenim družbenim skupinam (rasne, etične, verske ...). Raziskave kažejo, da različen cilj ustanov

različno oziroma na različen način proizvaja socialni kapital (Morales in Geurts 2007, 145).

Pri analiziranju civilnih skupin in združenj pa naletimo na težavo, ker le-te zajemajo samo določeni del populacije (Berry 1999, 391). Avtor je prav tako opazil vedno večji vpliv medijev, kjer se pojavlja vedno več interesnih skupin, ki se med seboj borijo za družbeno pripadnost, mediji pa pri tem pomagajo z različno in neenako reprezentacijo (Berry 1999, 380).

Pri finančnih donacijah je prav tako treba upoštevati družbeno-ekonomski standard države. Na primer: pri državljanih Norveške in Švice je precej večja verjetnost, da bodo donirali denar v primerjavi z državljani Rusije. Velikokrat je sodelovanje (na primer v Švici in na Nizozemskem) omejeno s članstvom in, ker si veliko ljudi ne more privoščiti članstva (v obliki finančne donacije) ali bi pa preprosto želeli na drugačen način sodelovati, ne v smislu finančne pomoči, ne morejo sodelovati tudi, če želijo in bi bili pripravljeni aktivno sodelovati (Morales in Geurts 2007, 140).

Sedaj mi že čas ne dopušča, da bi v prvem teoretskem delu dodajala nove vire.

2.2 Družbeno zaupanje

Zaupanje v družbo je odvisno od socialnega kapitala, socialnih omrežij, stopnje enakosti v družbi itd. Zaupanje je recipročna interakcija, zato so zelo pomembne splošno sprejete vrednote, ki omogočajo posamezniku večje zaupanje in nasploh zadovoljstvo z družbeno situacijo in razmerami. Putnam (1993) opredeli socialni kapital kot lastnost oziroma funkcijo družbenega življenja, ki se oblikuje s pomočjo posameznikovih družbenih omrežij, družbenih norm in družbenega zaupanja, to pa posameznikom omogoča bolj učinkovito, skupno delovanje proti skupnemu cilju. Field vidi družbeno zaupanje, skupaj z recipročnostjo kot enega od glavnih elementov pri nastajanju in oblikovanju družbenih norm, ki izhajajo iz družbenih omrežij (Field 2003, 13–32). S pomočjo posameznikove participacije se oblikujejo socialna omrežja, ki temeljijo na različnih vezeh. Socialni kapital posameznik gradi in povečuje s tem, ko se udeležuje različnih družbenih, kulturnih in socialnih dogodkov in prireditvev, na delovnem mestu, kjer si krepi svojo družbeno omrežje, ter z aktivnim sodelovanjem v državnih in nedržavnih organizacijah. Prav tako pa

že sam odnos, zaupanje do ostalih članov družbe (generalizirano zaupanje) in druženje z njimi krepi in veča socialni kapital.

Zaupanje je oblika recipročnega odnosa. Da posameznik komu zaupa ali pa zaupa v institucije, državo ali kar koli, mora posameznik čutiti, da je druga stran vredna zaupanja. Posameznikova družbena omrežja, pretekle izkušnje, družbene norme in vrednote ter institucije vplivajo na odločitev posameznika, ali bo zaupal oziroma, ali je druga stran vredna njegovega zaupanja (Ahn in Ostrom 2008, 71–72).

Putnam (2000, 288) pravi, da »ljudje, ki imajo aktivne, zaupanja vredne osebne vezi, razvijejo oziroma ohranijo določene značajske poteze, ki so dobre za celotno ostalo družbo. Taki posamezniki razvijejo višjo stopnjo zaupanja v družbo nasploh, tolerance, manj ciničnosti in večjo stopnjo empatije.«

Iz makro vidika družba sama, z družbenimi strukturami in normami, omogoča posameznikom dojemanje konceptov: **verjetja**, ki se manifestira kot zaupanje, **strategije**, ki se manifestira v družbenem sodelovanju oziroma participiranju, in **vedenjskih vzorcev**, ki se manifestirajo v recipročnosti oziroma recipročnem vedenju. Racionalno verjetje o drugih vpliva na posameznikovo odločitev, ali bo zaupal ali ne (Ahn in Ostrom 2008, 76–80).

Zaupanje je svobodna odločitev, ki je ravno toliko osebna odločitev, kot je družbena. Enakost v družbi oziroma občutek enakosti posameznikom samodejno poveča stopnjo zaupanja (Ahn in Ostrom 2008, 82). Velikokrat na posameznika vplivajo drugi člani družbe, ki s svojim vedenjem posameznika prepričajo v nekaj ali pa ima njihovo delovanje »čredni« vpliv na posameznika, da zaupa v nekaj oziroma v nekoga, ker ostali člani družbe tudi zaupajo.

Na posameznikov občutek, da je nekdo ali nekaj zaupanja vreden, vplivajo posameznikove vrednote in ne toliko družbene strukture, čeprav naj vplivajo tudi slednje. Generalizirano zaupanje v družbi do neke mere izraža, v kolikšni meri so člani družbe in družbene institucije zaupanja vredni (Ahn in Ostrom 2008, 88).

Pri zaupanju pa ni pomembno le dejstvo, ali je druga stran zaupanja vredna ali ne, ravno toliko je pomemben dejavnik **tveganja**. Premislek o tveganju je vsekakor tesno povezan z izkušnjami in dejanji druge strani (Coleman 1990, 91). Obe strani, posameznik, ki se

odloči zaupati, in druga stran, v katero posameznik investira zaupanje, želita zadovoljiti svoje interese. Pogosto je pomemben dejavnik pri premisleku, zaupati ali ne, korist. Ko se odločamo, ali bi nekomu zaupali, si pogosto zastavljamo vprašanja, povezana s koristjo (na primer: kdo ima večjo korist, kolikšna oziroma kakšna je ta korist, itd.) (Coleman 1990, 96).

Dejanja tistega, ki obljublja, so odvisna od situacije, moralnih vrednot, časovne komponente, sodelovanja in odnosa do tistega, ki zaupa (Coleman 1990, 108). Dejstvo je, da brez zaupanja ni določenih interakcij. Velikokrat zaupamo, ne da bi se čisto zavedali, da zaupamo (na primer: zaupamo vozniku avtobusa, da nas bo varno pripeljal na cilj, zaupamo drugim udeležencem v prometu, da se bodo držali prometnih predpisov, zaupamo osebi na banki, da nas ne bo okradla ...), ker brez zaupanja ne moremo sodelovati v teh interakcijah. Seveda pa bi nas preveč obremenjevalo, če bi se popolnoma zavedali svojega zaupanja na vsakem koraku in temeljito premislili, ali je druga stran zaupanja vredna. Zaupati nekomu ali nečemu vključuje spoznanje dati nekomu ali nečemu svoja sredstva, da jih uporabi v svojo korist.

Zaupanje je v veliki meri situacijske narave, kar pomeni, da je od situacije odvisno, ali bomo zaupali ali ne. V določenih situacijah imamo potrebo zaupati, na primer, ko potrebujemo pomoč. Takrat (sploh, če smo življenjsko ogroženi) ni časa za premislek, ali je oseba zaupanja vredna ali ne. Zelo pomemben dejavnik pri zaupanju je, da mora biti zaupanje prostovoljno, drugače ne moremo govoriti o zaupanju, v tem primeru lahko govorimo o prisili. Prav tako pa je pri zaupanju pomembna komponenta časa, saj vsakič, ko nekomu ali nečemu zaupamo in vidimo, da ni izrabil našega zaupanja, zaupamo še bolj oziroma naslednjič zaupamo lažje in hitreje (lahko celo brez premisleka) (Coleman 1990, 97–98).

Zaupanje nas združuje, kot tudi nasprotno, nezaupanje nas ločuje. V majhnih, tesnih družbah najdemo veliko stopnjo zaupanja in posledično tudi veliko stopnjo zaupljivosti. Zaupljivost je temeljna in najbolj pomembna stvar pri tesnih družbah (Coleman 1990, 109).

Močne norme v družbi pripomorejo k večji zaupljivosti in posledično višji stopnji zaupanja. Vloga sankcij za tistega, ki obljubi, ima prav tako veliko vlogo pri odločitvi tistega, ki zaupa. Družbena norma težko ohranja oziroma bistveno vpliva na zaupanje v

družbi, vpliva le, če je družba tesno povezana. Norma, podprta s sankcijo, pa ima bistveno večjo moč in posledično večji vpliv na zaupanje v družbi (Coleman 1990, 112–116).

»**Generalizirano zaupanje** je zaupanje v druge na splošno in je eden izmed najpomembnejših vidikov socialnega kapitala« (Iglič 2004, 149). Na generalizirano zaupanje vplivata družbeno zaupanje in institucionalno zaupanje. **Družbeno zaupanje** je odsev razvoja civilnih družb, **institucionalno zaupanje** pa je odsev poštenosti, pravičnosti in nepristranskosti družbenih institucij (Rothstein in Solle 2003, 192).

»Bolj, ko posamezniki sodelujejo in se vključujejo v družbene organizacije ter neformalna omrežja, bolj posamezniki te družbe zaupajo drug drugemu« (Putnam v Rothstein in Solle 2003, 191).

Demokratične institucije so prevodniki generaliziranega zaupanja, tako kot je zaupanje prevodnik demokraciji (Inglehart 1999). Bolj zaupljivi posamezniki v družbi v večji meri družbeno participirajo in imajo boljši dostop do države in državnih sektorjev (Levi 1997).

»Kultura družbe, ki se je skozi zgodovino razvila, lahko pojasni, zakaj je v določenih družbah stopnja generaliziranega zaupanja višja kot v drugih družbah« (Putnam 1993), vseeno pa je »samo zgodovinski pristop za preučevanje generaliziranega zaupanja preveč determinističen« (Tarrow 1996, 389–397).

»Institucionalno zaupanje je zaupanje na različnih institucionalnih ravneh, konkretno zaupanje v politiko in politike, zaupanje v delovanje demokratičnih institucij, zaupanje v ljudi, ki vodijo demokratične institucije, zaupanje v samo demokracijo, zaupanje v postopke, na podlagi katerih delujejo in so ustvarjene institucije itd.« (Rothstein in Solle 2003, 193).

V tekstu »*Social capital, impartiality and the welfare state: An institutional approach*« sta avtorja Bo Rothstein in Dietlind Solle ugotovila, da na generalizirano zaupanje najbolj vpliva zaupanje v nepristranskost institucij, bolj kot zaupanje v politične institucije in medijske institucije. Prav tako sta ugotovila, da sta izobrazba in sodelovanje v prostovoljnih organizacijah pomembna prediktorja zaupanja (Rothstein in Solle 2003, 206).

3 ZAUPANJE IN SOCIALNA PARTICIPACIJA V SVETU MED LETOMA 2010 IN 2014

3.1 Potek dela

S pomočjo podatkov, dostopnih na internetni strani Svetovna raziskava vrednot (WVS), in primerjalne analize držav med seboj, bom skušala ugotoviti, koliko se države po svetu med seboj razlikujejo glede stopnje zaupanja v družbi in, koliko se razlikujejo glede na stopnjo socialne participacije, torej, koliko so posamezniki znotraj določene države družbeno aktivni (koliko participirajo v raznih družbenih aktivnostih). Zanimalo me bo tudi, v kolikšni meri lahko zaupanje povežemo z družbeno participacijo. Pričakovati je, da bodo posamezniki v demokratičnih državah, z višjo stopnjo socialnega kapitala ter poštenim in bolj razširjenim sistemom državne blaginje (socialne države), bolj zaupali in posledično bolj pogosto družbeno participirali oziroma sodelovali v raznih združenjih, organizacijah, političnih strankah itd.

Družbeno zaupanje vpliva na participacijo, lahko bi rekli, da služi kot motivacija, saj posamezniki, ki se družbeno udeležujejo, na ta način izkazujejo svoje zaupanje. Sodelovanje jim omogoča vpliv oziroma občutek vpliva na družbeno situacijo. Verjetno lahko rečemo, da samo družbeno sodelovanje manj vpliva na zaupanje, ker je za pričakovati, da se posamezniki, ki manj zaupajo ali pa sploh ne, ne odločijo za sodelovanje. Zanimiva je teoretska dilema, kjer zaupanje in sodelovanje vplivata en na drugega. Vseeno pa lahko rečemo, da ima zaupanje večji vpliv na participacijo kot obratno.

V raziskavi sem izbrala določena vprašanja (indikatorje), ki merijo družbeno zaupanje (na različnih ravneh), torej **generalizirano zaupanje** (zaupanje v ljudi na splošno), **institucionalno zaupanje**, ki ga delimo na: **zaupanje v državne institucije** (kot indikator sem izbrala vprašanja, ki merijo zaupanje v politične stranke, sodstvo in policijo) in **zaupanje v nevladne institucije** (kot indikator sem izbrala vprašanje, ki meri zaupanje v tiskane medije).

Nato sem izbrala indikatorje, torej vprašanja, ki merijo družbeno participacijo. Vprašanja, kot so se glasila v raziskavi, in leto, kdaj je katera država sodelovala v raziskavah, lahko pogledate v prilogi. Ker je družbena participacija širši pojem od politične participacije, ne bi bilo dovolj, da bi se osredotočila le na vprašanja, ki sprašujejo po volitvah oziroma participaciji na volitvah, ključno je ravno sodelovanje v raznih društvih, organizacijah, prostovoljstvu ... Zato sem kot indikatorje socialne participacije zajela vprašanja, ki sprašujejo po **sodelovanju** v kakršni koli obliki **prostovoljstva** oziroma prostovoljnih organizacijah, **sodelovanju na protestu, podpisu peticij** in **participaciji na volitvah**.

Pri preučevanju družbene participacije je treba upoštevati mnogo družbenih dejavnikov, od socialnega kapitala v družbi, zaupanja v družbo do državnega sistema blaginje ter socialne pomoči itd. Izmeriti stvarno stopnjo zaupanja v družbi je zelo težko, saj je treba izbrati dobre indikatorje, ki bodo dobri prediktorji zaupanja, kar predstavlja precejšnji problem.

3.2 Zaupanje

Ogledali si bomo stopnje družbenega zaupanja, in sicer v obliki tabele. V tabeli so zajeti podatki iz 52-ih držav celega sveta. Podatki so bili zbrani iz projekta »Svetovna raziskava vrednot« in so bili zbrani med letoma 2010 in 2014. Podatki zajemajo družbeno zaupanje, izraženo z generaliziranim zaupanjem, zaupanjem v politične stranke, zaupanjem v policijo, zaupanjem v sodstvo in zaupanjem v tiskane medije.

3.1: Stopnja zaupanja po državah¹

Država	Generalizirano zaupanje (%)	Zaupanje v politične stranke (%)	Zaupanje v policijo (%)	Zaupanje v sodstvo (%)	Zaupanje v tiskane medije (%)
Alžirija	17,2	18,8	52,4	40	29,4
Armenija	10,9	22,5	38,1	29,8	27,5
Avstralija	51,4	13,1	82,9	58,1	16,3
Azerbajdžan	14,8	41	60,3	58,7	51,2
Belorusija	32,6	35	54,6	54,9	39

¹ Vrednosti v tabeli so seštevki dveh možnih pritrdilnih odgovorov (»veliko zaupam« in »precej zaupam«), razen pri stolpcu generalizirano zaupanje, kjer so v tabeli prikazane vrednosti, ki jih označuje odgovor »večini ljudi lahko zaupam«. Celotne tabele in vprašanja, kot so bila zastavljena v raziskavi, z možnimi odgovori, najdete v prilogi.

Ciper	7,5	23,3	56,6	66,3	43
Čile	12,4	16,9	63,9	26,2	53,1
Egipt	21,5	19,9	50,3	54,4	40,9
Ekvador	7,2	23,5	47,1	32,7	45,9
Estonija	39	27	77,1	64,4	44,6
Filipini	3,2	48,7	67	65,8	67,1
Gana	5	41,9	56,8	59	61,1
Irak	30	10,9	57,4	55,1	26,5
Japonska	35,9	14,8	68,2	73,7	70,6
Jemen	38,5	8,3	28,6	20,3	7,9
Jordanija	13,2	9,7	82	73,5	32,9
Južna Koreja	26,5	26,1	58,3	66,7	61
Katar	21,4		95,9	90,8	71,3
Kazahstan	38,3	55,2	50,3	50,7	52,9
Kirgizistan	36,3	50,9	54,9	50,2	56,1
Kitajska	60,3	74,5	66,6	71,1	60,2
Kolumbija	4,1	17,2	45,4	33,9	36,4
Kuvajt	28,5		68,2	72,5	30,6
Libanon	9,8	25,6	42	41,7	33,8
Libija	10	6	55,2	53,1	18,2
Malezija	8,5	61,9	73,7	80,2	68,6
Maroko	12,3	25,2	61,5	58,1	43,2
Mehika	12,4	22	28,4	30,8	29,8
Nemčija	44,6	23,9	81,7	71,3	44,4
Nigerija	15	31,5	29,9	45,8	61,5
Nizozemska	66,1	18,2	65,5	61,9	34,1
Nova Zelandija	55,3	15,2	78,5	60,5	25,4
Pakistan	22,2	29,9	20,6	45,8	41,2
Palestina	15,8	21	52,5	44,4	37,1
Peru	8,4	10,5	27,9	17,4	31,1
Poljska	22,2	7,2	50,5	38,7	27,7
Romunija	7,7	11,5	42,4	32,8	27,4
Ruanda	16,6	50,7	63,3	60,2	51,7
Rusija	27,8	26	31,7	32,5	33,5
Singapur	37,3	69,4	79,4	83,3	58,9
Slovenija	19,9	3,4	42,1	24,7	23,2
Španija	19	15	58,7	39,7	31,1
Švedska	60,1	42,2	79,1	75,5	36,6
Tajvan	30,3	22,4	62,1	47,5	28,4
Trinidad in Tobago	3,2	21,8	28	31,2	29,4

Tunizija	15,5	3,1	59,1	47,4	17,7
Turčija	11,6	34,9	74,4	67,4	39,7
Ukrajina	23,1	22	31,6	25,2	53,1
Urugvaj	13,8	31,7	56	50	44,8
Uzbekistan	13,9	74,2	82,4	82	81,8
ZDA	34,8	12,5	68,3	53,8	22,7
Zimbabve	8,3	38,7	56,5	59,6	39,1
(N) (%)	24,5	28,6	57,3	53,5	41,9

Vir: World Values Survey (2014).

Iz tabele je razvidno, da imajo v desetih državah na svetu (Kolumbija, Ciper, Ekvador, Gana, Malezija, Peru, Filipini, Romunija, Zimbabve ter Trinidad in Tobago) ljudje nizko zaupanje v svoje sodržavljane, saj je manj kot deset odstotkov vprašanih posameznikov odgovorilo, da večini ljudi lahko zaupajo. Najbolj nezaupljivi so Filipinci ter državljani Trinidada in Tobaga, kjer je le 3,2 odstotka vprašanih menilo, da večini ljudi lahko zaupajo. Najvišje zaupanje do ostalih ljudi imajo ljudje na Nizozemskem, kar 66,1 odstotka ljudi meni, da večini ljudem lahko zaupajo. Prav tako več kot 60 odstotkov ljudi na Kitajskem in Švedskem lahko zaupa ostalim ljudem. Ljudje v Sloveniji se bolj nagibajo k nezaupanju, saj je le slabih 20 odstotkov ljudi menilo, da večini ljudi lahko zaupajo. Nizko stopnjo zaupanja lahko opazimo tudi v Armeniji, Mehiki, Maleziji, Libanonu, Palestini, Romuniji in Zimbabveju, kjer je le okoli deset odstotkov ljudi menilo, da lahko ostalim ljudem zaupajo. Na splošno lahko vidimo, da je generalizirano zaupanje v svetu prej nizko kot visoko, v povprečju je le 23 odstotkov ljudi po svetu menilo, da lahko ostalim ljudem zaupajo.

Drugi stolpec v tabeli prikazuje zaupanje v politične stranke. Ljudje na Kitajskem v največji meri imajo zaupanje v politične stranke, kar 74,5 odstotka anketiranih je odgovorilo, da jim zelo ali precej zaupajo. Seveda je visoka stopnja zaupanja v politične stranke oziroma bolje rečeno v politiko pričakovana, saj ima Kitajska komunistični režim. Singapur in Uzbekistan sta prav tako državi, kjer je zaupanje v politične stranke precejšnje (okoli 70 odstotkov ljudi je odgovorilo, da zelo ali precej zaupajo v politične stranke). Nizko stopnjo zaupanja oziroma, lahko bi rekli, visoko stopnjo nezaupanja v politične stranke imajo ljudje v Jemnu, Jordaniji, Libiji, na Poljskem, v Sloveniji in Tuniziji, kjer ni niti deset odstotkov ljudi menilo, da zelo ali precej zaupajo v politične stranke. V Tuniziji

je ta odstotek najnižji, le 3,1 odstotka vprašanih je odgovorilo, da zelo ali precej zaupajo v politične stranke, v Sloveniji pa je takih malce več (3,4 %). Na splošno je zaupanje v politične stranke v svetu okoli 27-odstotno. Nezadovoljstvo s politiko in politična korupcija vodita do nezaupanja v politiko nasploh, kar lahko pripelje do družbenega upora v obliki protesta. Seveda pa na upore vpliva tudi nezadovoljstvo v ostalih segmentih družbe (na primer: nezadovoljstvo in nezaupanje v sodstvo, policijo, zdravstvo, izobraževalni sistem ...).

V tretjem stolpcu je prikazano zaupanje v policijo v 52-ih državah sveta. Ljudje v Katarju najbolj zaupajo policiji, kar 95,9 odstotka ljudi je odgovorilo, da popolnoma ali precej zaupajo policiji. Visoko stopnjo zaupanja najdemo tudi v Avstraliji, Nemčiji, Singapurju, na Švedskem, v Novi Zelandiji in Uzbekistanu, kjer je okoli 80 odstotkov ljudi menilo, da lahko policiji popolnoma ali v precejšnji meri zaupajo. Najnižjo stopnjo zaupanja v policijo so izrazili ljudje v Pakistanu, kjer je le 20,6 odstotka vprašanih odgovorilo, da policiji lahko popolnoma ali v precejšnji meri zaupajo. Nizko stopnjo zaupanja v policijo najdemo tudi v Jemnu, Mehiki, Pakistanu, Peruju, Nigeriji ter Trinidadu in Tobagu, kjer je okoli 25 odstotkov ljudi izkazalo veliko oziroma precejšnje zaupanje v policijo. V Sloveniji je 42,1 odstotka ljudi menilo, da lahko policiji popolnoma ali v precejšnji meri zaupajo. Na splošno je v svetu zaupanje v policijo v povprečju približno 57-odstotno.

Četrty stolpec prikazuje, da je najvišjo stopnjo zaupanja v sodstvo od vseh 52-ih držav imel Katar, kar 90,8 odstotka ljudi je menilo, da lahko sodstvu v državi v veliki ali precejšnji meri zaupajo. Visoka stopnja zaupanja v sodni sistem se kaže tudi v Maleziji, Singapurju in Uzbekistanu, kjer je okoli 80 odstotkov ljudi odgovorilo, da lahko sodstvu v državi zaupajo v veliki ali precejšnji meri. Najnižjo stopnjo zaupanja v sodstvo so izkazali ljudje iz Peruja, kjer je le 17,4 odstotka vprašanih odgovorilo, da sodstvu ne zaupajo v veliki ali precejšnji meri. Nizko stopnjo zaupanja v sodni sistem najdemo tudi v Armeniji, Čilu, Jemnu, Sloveniji in Ukrajini, okoli 25 odstotkov ljudi je menilo, da lahko zelo ali precej zaupajo sodstvu. V povprečju je zaupanje v sodstvo na svetu okoli 52-odstotno.

Zadnji stolpec prikazuje zaupanje v tiskane medije. Ker imajo mediji veliko vpliv na družbo in so neodvisni od oblasti, je smiselno ugotoviti, v kolikšni meri ljudje zaupajo v medije (v tem primeru v tiskane medije). Najvišjo stopnjo zaupanja so ljudje izkazali v

Uzbekistanu, kar 81,8 odstotka ljudi je menilo, da lahko tiskanim medijem zelo ali precej zaupajo. Sledijo države: Filipini, Japonska, Katar in Malezija, kjer je zaupanje v medije okoli 70-odstotno. Najnižjo stopnjo zaupanja v tiskane medije so izkazali ljudje v Jemenu, le 7,9 odstotka ljudi je odgovorilo, da v visoki ali precejšnji meri zaupajo v tiskane medije. V Sloveniji je zaupanje v medije relativno nizko, 23,2 odstotka ljudi je menilo, da lahko tiskanim medijem zelo ali precej zaupajo. V povprečju je zaupanje v tiskane medije v svetu okoli 41-odstotno.

3.3 Družbena participacija

Pogledali si bomo stopnje družbenega sodelovanja, in sicer v obliki tabele. V tabeli so zajeti podatki iz 52-ih držav celega sveta. Podatki so bili zbrani iz projekta »Svetovna raziskava vrednot«, kateri so bili zbrani med letoma 2010 in 2014. Podatki zajemajo družbeno participacijo, izraženo z udeleževanjem na volitvah, podpisom peticij, sodelovanjem na protestih in članstvom v prostovoljnih organizacijah.

3.2: Stopnja družbene participacije po državah²

Država	Vedno volim (%)	Podpis peticije (%)	Sodelovanje na protestu (%)	Članstvo v prostovoljnih org. (%)
Alžirija	27,3	6,2	11,4	5,6
Armenija	75,3	6,5	2,4	1,4
Avstralija	90,4	70,1	6,1	31,6
Azerbajdžan	39,2	3,7	0,1	1,8
Belorusija	54,4			2,6
Ciper	74,7	23,4	10,4	12,8
Čile	73,8	21,4	15,7	13,3
Egipt	46,1	1,8	0,5	0,5
Ekvador		10,2	3,2	6
Estonija	43	17	1,7	5,1

² V tabeli so prikazani samo odstotki pritrdilnih odgovorov (»vedno volim, sem podpisal, sem sodeloval«), razen pri stolpcu članstvo v prostovoljnih organizacijah, kjer so v tabeli prikazane vrednosti, ki so seštevki odgovorov »pasivni član« in »aktivni član«. Celotne tabele in vprašanja, kot so bila zastavljena v raziskavi, z možnimi odgovori najdete v prilogi.

Filipini	81,9	10,5	1,7	30,3
Gana	72,1	2,1	1,2	9,4
Irak	58,9	12,9	4,3	8,8
Japonska	58	28	1,7	3,1
Jemen	49	4,5	0,7	8,8
Jordanija	49,1	4,1	1,4	9,4
Južna Koreja	54,6	26,4	4	9,8
Katar	46,5			21,9
Kazahstan	50,5	2,1	1,3	4,9
Kirgizistan	65,8	3,5	4,7	18,5
Kitajska	6,4	4,5	1,2	2
Kolumbija	67,1	23,8	5,4	14,1
Kuvajt	33,2	9,1		23,4
Libanon	35,7	8,7	7,2	20,8
Libija	45	5,9	4,4	18,5
Malezija	41,3	1,9	0,5	11,3
Maroko	13,8	3,7	0,1	2,3
Mehika	67,2	18,3	4,2	20,2
Nemčija	69,3	42,7	10,9	13,3
Nigerija	42,8	8,2	12,1	22
Nizozemska	73,1	35,4	3	15,9
Nova Zelandija	78,8	79,7	4,5	34,6
Pakistan	36,3	20,7	11	6,1
Palestina	56,4	10,1	7,3	12,8
Peru	87,6	13,7	0,1	8
Poljska	62,3	29,9	3,9	7,7
Romunija	68,1	10,4	2,9	4,3
Ruanda	53,4	8,6	1,3	28,9
Rusija	41,8	11,1	1,6	1,8
Singapur	66,9			11,9
Slovenija	54	31,5	0,7	15,5
Španija	61,4	22,1	0,4	7,4
Švedska	84,1	68	14	28,8
Tajvan	70,6	15,3		41,8
Trinidad in Tobago	69,8	22,2	0,6	19,8
Tunizija	18,7	5	0,9	1
Turčija	80,4	9,8	3,3	2,4
Ukrajina	62,2	8,8	2,9	2,8
Urugvaj	88,8	23,1	4,1	6,1
Uzbekistan	52,7			1
ZDA	57,8	60,1	5,6	29,8
Zimbabve	40,2	13,4	4,2	15,3

(N) (%)	56	18,4	4,1	12,4
----------------	-----------	-------------	------------	-------------

Vir: World Values Survey (2014).

Prvi stolpec v tabeli prikazuje eno izmed oblik socialne participacije, ki je najbolj razširjena, saj je udeležba na volitvah pravica in dolžnost vsakega posameznika, živečega v demokratični družbi. Seveda nimajo vse države demokratične ureditve, pa vendar imajo v večini držav ljudje možnost sodelovati in oddati svoj glas na volitvah. Vprašanje je spraševalo po udeležbi na volitvah na državni ravni. Najbolj izstopa Avstralija, kjer je kar 90,4 odstotka ljudi odgovorilo, da vedno volijo. Po drugi strani pa izstopa Kitajska, kjer je le 6,4 odstotka ljudi odgovorilo, da vedno volijo. Za Kitajsko to niti ni presenetljivo, saj je to verjetno posledica komunističnega režima. Z višjim odstotkom ljudi, ki redno volijo, izstopajo tudi: Filipini, Peru, Švedska, Turčija in Urugvaj, kjer več kot 80 odstotkov ljudi redno voli. V Sloveniji je 54 odstotkov ljudi odgovorilo, da redno participirajo na volitvah. Povprečno v svetu redno sodeluje na volitvah okoli 57 odstotkov ljudi.

Drugi stolpec v zgornji tabeli prikazuje stopnjo socialne participacije v družbi, in sicer v obliki podpisa peticije. Največ ljudi je podpisalo peticijo v Novi Zelandiji, kjer je okoli 80 odstotkov ljudi odgovorilo pritrdilno na vprašanje, ki sprašuje o podpisu peticije. V Avstraliji in na Švedskem je podpisalo peticijo veliko ljudi, saj je 70 odstotkov ljudi odgovorilo, da so jo že kdaj podpisali. V Egiptu je ta odstotek najnižji, le 1,8 odstotka ljudi je že kdaj podpisalo peticijo. V Sloveniji je 31,5 odstotka ljudi že kdaj podpisalo peticijo. Na splošno je v svetu v povprečju 18 odstotkov ljudi v preteklosti že kdaj podpisalo peticijo.

Tretji stolpec prikazuje odstotek ljudi, ki so kdaj sodelovali v protestu. V Čilu je največ ljudi že kdaj sodelovalo v protestu, in sicer 15,7 odstotka. Sledijo države: Alžirija, Ciper, Nemčija, Nigerija, Pakistan in Švedska, kjer je okoli deset odstotkov ljudi v preteklosti že sodelovalo v protestu. Najmanj ljudi iz Azerbajdžana, Maroka in Peruja, le 0,5 odstotka, je kadar koli sodelovalo v protestu. V Sloveniji je zelo malo ljudi odgovorilo, da so se že kdaj udeležili protesta. Bilo bi zanimivo spremljati, ali se bo ta odstotek kaj povečal v naslednjem valu merjenja. Ta raziskava se je v Sloveniji izvajala leta 2011, večji protesti v

Sloveniji pa so se začeli odvijati leta 2012. V povprečju je odstotek takih, ki so kdaj sodelovali na protestu, nizek, le 4 %.

Četrti stolpec prikazuje obliko socialne participacije, ki zadeva prostovoljstvo, natančneje, sodelovanje v prostovoljnih organizacijah v obliki članstva (aktivnega in pasivnega), natančneje, v humanitarnih in/ali dobrodelnih organizacijah. Največ članov najdemo v Tajvanu, kjer je 41 odstotkov ljudi članov v humanitarnih ali/in dobrodelnih organizacijah. V Avstraliji, na Filipinih, Nizozemskem, v Švedski in v ZDA je okoli 30 odstotkov ljudi članov v humanitarnih ali/in dobrodelnih organizacij. V Egiptu je članov najmanj, le 0,5 odstotka. V Sloveniji pa je 15,5 odstotka ljudi članov v humanitarnih in/ali dobrodelnih organizacijah. V povprečju je približno 12 odstotkov ljudi članov humanitarnih ali/in dobrodelnih organizacij.

4 ANALIZA POVEZANOSTI MED ZAUPANJEM IN DRUŽBENO PARTICIPACIJO

V naslednjih tabelah so podatki združeni in razloženi. Pogledali si bomo presek prejšnjih dveh tabel in opravili primerjalno analizo le-teh. Podatke bomo interpretirali in na njih poskusili sklepati naše prejšnje hipoteze vpliva ene na druge.

Slednja tabela prikazuje skupno statistiko zaupanja in družbene participacije, katero smo dobili s statističnim računom.

4.1: Skupna statistika za zaupanje in družbeno participacijo

Družbeno zaupanje	Generalizirano zaupanje (%)	Zaupanje v politične stranke (%)	Zaupanje v policijo (%)	Zaupanje v sodstvo (%)	Zaupanje v tiskane medije (%)	Družbena participacija	Vedno volim (%)	Podpis peticije (%)	Sodelovanje na protestu (%)	Članstvo v prostovoljnih org. (%)
Povprečje (%)	23,1	27,536	57,036	52,525	41,167		56,819	18,335	4,1478	12,638
Min (%)	3,2	3,1	20,6	17,4	7,9		6,4	1,8	0,1	0,5
Max (%)	66,1	74,5	95,9	90,8	81,8		90,4	79,7	15,7	41,8

V tabeli vidimo, da je pri kategoriji družbenega zaupanja najnižje povprečje generaliziranega zaupanja v 52-ih državah po svetu, povprečje je približno 23-odstotno. Zaupanje v politične stranke je približno 27-odstotno. Zaupanje v sodstvo je v povprečju izrazilo okoli 52 odstotkov ljudi. Najbolj pa ljudje v 52-ih državah sveta zaupajo v policijo, povprečje je okoli 57-odstotno.

Najbolj pogosta oblika družbene participacije je sodelovanje na volitvah, v povprečju je dobrih 56 odstotkov ljudi odgovorilo, da redno volijo. V vseh ostalih oblikah družbene participacije v 52-ih državah sveta v povprečju sodelovanje ni visoko, odstotki so pod 20 %. V povprečju je približno 18 odstotkov ljudi podpisalo peticijo. Okoli 12 odstotkov ljudi v 52-ih državah sveta je članov (pasivni ali aktivni člani) v prostovoljnih organizacijah. Protest pa je oblika družbene participacije, ki je najmanj pogosta, le okoli štirje odstotki ljudi so v preteklosti sodelovali v protestu.

Čeprav je zaupanje v politične stranke v povprečju relativno nizko, se vseeno več kot polovica ljudi iz 52-ih držav sveta redno udeležuje volitev. Morda lahko to povežemo z dobrim zaupanjem v policijo in sodstvo, glede na to, da sta to državni instituciji. Visoko ali precejšnje zaupanje v policijo in sodstvo je izkazala več kot polovica vprašanih ljudi iz 52-

ih držav sveta. Podpis peticije in protest lahko uvrstimo med različne oblike upora proti oblasti ali sistemu, zakonu itd. Mediji kot nevladna institucija, čeprav veljajo za četrto vejo oblasti, lahko s svojim poročanjem in odkrivanjem informacij vplivajo na javnost, posledično lahko vplivajo na upor v obliki peticije ali protesta. Zaupanje v tiskane medije je v povprečju okoli 41odstotno, kar pomeni, da ljudje nimajo ne visokega ne nizkega zaupanja v tiskane medije. Morda zaupanje v medije ni višje, ker imajo ljudje občutek, da je relativno malo medijev neodvisnih od države oziroma oblasti. Sodelovanje v prostovoljnih organizacija bi lahko povezali s stopnjo generaliziranega zaupanja v družbi. Stopnja zaupanja v soljudi je bolj nizka, morda je to razlog, da relativno malo ljudi sodeluje v prostovoljnih organizacijah.

Naslednja tabela prikazuje povezanost med zaupanjem in družbeno participacijo s pomočjo kontingenčne tabele. V celicah so prikazani število držav in stolpčni odstotki, ker preverjam domnevo, da zaupanje vpliva na družbeno participacijo. Primerjala sem družbeno participacijo v državah z nizkim, srednjim in visokim zaupanjem. Države sem razvrstila v te tri kategorije zaupanja. Posebej sem seštela odstotke vseh oblik zaupanja in vseh oblik družbene participacije. Izračunala sem povprečje, minimum in maksimum seštevkov, ki sem jih dobila, in na podlagi teh vrednosti določila range, ki zajemajo nizko, srednjo in visoko stopnjo zaupanja ter nizko, srednjo in visoko stopnjo družbenega sodelovanja.

4.2: Povezava med družbenim zaupanjem in participacijo po državah (stolpčni odstotki)

Zaupanje				
Participacija	Nizko	Srednje	Visoko	Skupaj participacija
Nizka	1 (9,1 %)	9 (25,7 %)	3 (50,0 %)	13 (25,0 %)
Srednja	10 (90,9 %)	17 (48,6 %)	1 (16,7 %)	28 (53,8 %)
Visoka	0 (0,0 %)	9 (25,7 %)	2 (33,3 %)	11 (21,2 %)
Skupaj zaupanje	11 (100 %)	35 (100 %)	6 (100 %)	52 (100 %)

Pričakovala sem, da sta spremenljivki pozitivno povezani, kar bi pomenilo, da bi v nižji stopnji zaupanja bila tudi nižja stopnja družbenega sodelovanja. To bi potrjevalo moje domnevanje, da stopnja zaupanja vpliva na stopnjo družbene participacije. V tabeli vidim, da je v državah z nizko stopnjo zaupanja 9,1 odstotka z nizko stopnjo družbenega sodelovanja, 90,9 odstotka s srednjo stopnjo družbene participacije in nič odstotkov z visoko. Po drugi strani je pri državah s srednjo stopnjo zaupanja 25,7 odstotka z nizko stopnjo družbenega sodelovanja, 48,6 odstotka s srednjo in 25,7 odstotka z visoko stopnjo družbenega sodelovanja. Pri državah z visoko stopnjo zaupanja pa je 50 odstotkov držav z nizko, 16,7 odstotka s srednjo in 33,3 odstotka z visoko stopnjo družbenega sodelovanja. Od vseh 52-ih držav je 25 odstotkov držav z nizko stopnjo 53,8 odstotka s srednjo in 21,2 odstotka z visoko stopnjo družbenega sodelovanja. Prav tako lahko opazimo, da je od vseh 52-ih držav 21,2 odstotka držav z nizko stopnjo zaupanja, 67,3 odstotka držav s srednjo in 11,5 odstotka držav z visoko stopnjo zaupanja.

Iz tabele lahko predvidevamo, da ni nujno, da stopnja zaupanja neposredno vpliva na stopnjo participacije v družbi. Vidimo lahko, da v primeru nizke stopnje zaupanja v družbi ni nujna nizka stopnja participacije, saj je le ena država taka, ki ima nizko stopnjo zaupanja in nizko stopnjo participacije, to je Tunizija. Najdemo pa lahko deset držav, ki imajo nizko stopnjo zaupanja in srednjo stopnjo družbenega sodelovanja, kar predstavlja 90,9 odstotka. O določeni stopnji povezanosti lahko mogoče govorimo v primeru srednje stopnje zaupanja in srednje stopnje družbenega sodelovanja, kjer ima 48,6 odstotka držav srednjo stopnjo zaupanja in tudi srednjo stopnjo družbenega sodelovanja, takih je 17 držav. 33,3 odstotka držav ima visoko stopnjo zaupanja in tudi visoko stopnjo družbenega sodelovanja. To sta dve državi, in sicer Nemčija in Tajvan. Vendar ima 50 odstotkov držav, v tem primeru tri države, visoko stopnjo zaupanja in nizko stopnjo družbene participacije. To so Kitajska, Malezija in Uzbekistan.

Iz tega bi lahko sklepali po prej omenjeni teoriji, da stopnja zaupanja v družbi bistveno oziroma neposredno ne vpliva na stopnjo družbenega sodelovanja, zato bi lahko rekli, da na stopnjo družbenega sodelovanja vplivajo drugi družbeni dejavniki. Za točno določitev teh dejavnikov in ugotovitev stopnje vzročne odvisnosti med spremenljivkama bi bila potrebna obširna statistična analiza ter razmislek o samih dejavnikih, ki bi lahko imeli vpliv na družbeno sodelovanje. Med danimi podatki in njihovimi odstopanji lahko ugotovljamo, da je verjetno stopnja zaupanja, ki je bila v raziskavi izmerjena, podvržena

zunanjim dejavnikom, kateri niso vključeni v teorijo raziskave. Dojemanje koncepta zaupanja se od države do države razlikuje, prav tako pa lahko tudi predvidevamo, da na zaupanje vplivata tudi socialni sistem države in kulturna situacija.

5 ZAKLJUČEK

Težko zaključimo, da družbeno zaupanje bistveno vpliva na družbeno participacijo, saj bi za to bila potrebna boljša in podrobnejša analiza. V svoji nalogi sem zajela le majhen del družbenega zaupanja in še manjši del socialne participacije (glede na to, da je oblik družbenega sodelovanja zelo veliko). Zelo pomembna v družbi se mi zdita generalizirano zaupanje ter zaupanje v sodstvo in sodni sistem. To, da lahko ostalim članom družbe v precejšnji meri zaupaš, vpliva na posameznikov občutek pripadnosti in občutek enakosti ter daje možnost, da se lahko na drugega člana družbe obrne brez večjih skrbi. Zato mislim, da je to ključnega pomena. V družbi ustvari pozitivno vzdušje in brezskrbno možnost interakcije med posamezniki tudi z drugačnim statusom in ekonomskim položajem v družbi. Omogoči večjo stopnjo socialnega kapitala in večje družbeno omrežje.

Pomembna je katera koli oblika družbenega zaupanja in vsekakor ima svoj vpliv v družbi (četudi se to ne kaže na stopnji socialne participacije). Dejavniki in razlogi, ki vplivajo na odločitev, ali bo posameznik družbeno aktiven ali ne, se verjetno skrivajo v primarni socializaciji in okolju ter kulturi, kjer posameznik odrašča. Namreč, zavedanje drugih okoli sebe in razvijanje občutka empatije sta ključnega pomena za posameznikovo notranjo željo in težnjo, da bi pomagal drugim ali vplival na družbo s pomočjo družbene participacije. Seveda pa lahko tudi družba sama oziroma država spodbudi posameznike k sodelovanju v družbenih aktivnostih in k temu, da posamezniki želijo vplivati na družbo samo in pomagati ustvariti bolj optimalno družbo, kajti družbo tvorimo posamezniki in samo posamezniki lahko povedo oziroma vedo, kaj bi bilo najbolj optimalno. Najbolj optimalno je, da ima država dobro osveščene in ne apatične posameznike, s pomočjo katerih lahko skupaj in vzajemno tvorijo primerno (če ne optimalno) družbo in družbeno življenje.

6 LITERATURA

1. Ahn, T. K. in Elinor Ostrom. 2008. Social capital and collective action. V *The Handbook of Social Capital*, ur. Dario Castiglione, Jan van Deth in Guglielmo Wolleb, 70–100. Oxford: Oxford University Press.
2. Berry, Jeffrey M. 1999. The Rise of Citizen Groups. V *Civic Engagement in American Democracy*, ur. Theda Skocpol in Morris Fiorina, 367–426. Washington, D.C.: Brookings Institution and the Russell Sage Foundation.
3. Coleman, James Samuel 1990. *Foundations of Social Theory*. Harvard: Harvard University Press.
4. Field, John. 2003. *Social Kapital*. London; New York: Routledge.
5. Iglič, Hajdeja. 2004. Dejavniki nizke stopnje zaupanja v Sloveniji. *Družboslovne razprave XX (46/47)*: 149–175.
6. Inglehart, Ronald. 1999. Trust, well-being and democracy. V *Democracy and Trust*, ur. Mark E. Warren, 88–120. Cambridge: Cambridge University Press.
7. Levi, Margaret. 1997. *Consent, Dissent, and Patriotism*. Cambridge: Cambridge University Press.
8. Mansbridge, Jane. 1999. Altruistic trust. V *Democracy and trustur*, ur. Mark E. Warren, 290–307. Cambridge, New York: Cambridge University Press.
9. Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije, Center RS za poklicno izobraževanje in Naložba za vašo prihodnost EU. 2008. *Socialna vključenost in participacija*. Dostopno prek: http://www.cpi.si/files/cpi/userfiles/TrajnostniRazvoj/08_Socialna_vkljucenost.pdf (6. september 2014).
10. Morales, L. in P. Geurts. 2007. Associational involvement. V *Citizenship and Involvement in European Democracies. A Comparative Analysis*, ur. Jan W. van Deth, Jose Ramon Montero in Anders Westholm, 135–158. New York: Routledge.
11. Putnam, Robert D. 1993. *Making democracy work: civic traditions in modern Italy*. Princeton: Princeton University Press.
12. --- 2000. *Bowling alone: the collapse and revival of American community*. New York: Simon & Schuster.
13. Rothstein, Bo in Dietlind Solle. 2003. Social capital, impartiality and the welfare state: An institutional approach. V *Generating Social Capital. Civil society and institutions*

- in comparative perspecitev*, ur. Marc Hooghe in Dietlind Stolle, 117–133. New York: Palgrave Macmilan.
14. Tarrow, Sidney. 1996. Making Social Science Work Across Space and Time: A Critical Reflection on Robert Putnam's Making Democracy Work The American. *Political Science Review* 90 (2): 389–397.
 15. *World Values Survey*. Dostopno prek: <http://www.worldvaluessurvey.org/wvs.jsp> (11. maj 2014).
 16. --- 2014. *World Values Survey wave 6 (2010-2014) OFFICIAL AGGREGATE v.20140429*. *World Values Survey Association* (www.worldvaluessurvey.org). *Aggregate File Producer: Asep/JDS, Madrid SPAIN*. Dostopno prek: <http://www.worldvaluessurvey.org/WVSDocumentationWV6.jsp> (6. september 2014).

PRILOGI

PRILOGA A: O RAZISKAVI

V raziskavi je sodelovalo 52 držav po svetu. Podatki so bili izmerjeni v različnih letih med letoma 2010 in 2014, od države do države različno. Natančneje: Alžirija leta 2014, Armenija leta 2011, Avstralija leta 2012, Azerbajdžan med letoma 2011 in 2012, Belorusija leta 2011, Kolumbija leta 2012, Ciper leta 2011, Čile leta 2011, Kitajska leta 2012, Ekvador leta 2013, Egipt leta 2012, Estonija leta 2011, Nemčija leta 2013, Gana leta 2011, Irak leta 2013, Japonska leta 2010, Jordanija leta 2014, Kazahstan leta 2011, Kuvajt leta 2013, Kirgizistan leta 2011, Libanon leta 2013, Libija leta 2013, Malezija leta 2011, Mehika leta 2012, Maroko leta 2011, Nizozemska leta 2012, Nova Zelandija leta 2011, Nigerija leta 2011, Palestina leta 2013, Pakistan leta 2012, Peru leta 2012, Filipini leta 2012, Poljska leta 2012, Katar leta 2010, Romunija leta 2012, Rusija leta 2011, Ruanda leta 2012, Singapur leta 2012, Slovenija leta 2011, Južna Koreja leta 2010, Španija leta 2011, Švedska leta 2011, Tajvan leta 2012, Trinidad in Tobago leta 2010, Tunizija leta 2013, Turčija leta 2011, Ukrajina leta 2011, ZDA leta 2011, Urugvaj leta 2011, Uzbekistan leta 2011, Jemen leta 2013 in Zimbabve leta 2011.

Natančneje so se v raziskavi vprašanja glasila:

- **Generalizirano zaupanje** – Če ocenjujete na splošno, ali bi rekli, da večini ljudi lahko zaupamo, ali menite, da je treba biti z ljudmi zelo previden?
- **Institucionalno zaupanje** → zaupanje v **politiko, sodstvo ter policijo in medije (tiskani mediji)** – Pred vami je seznam različnih ustanov in organizacij. Prosimo vas, da za vsako posebej poveste, kolikšno je vaše zaupanje vanjo: ali je vaše zaupanje veliko, precejšnje, majhno ali pa do te ustanove sploh ne čutite zaupanja?
Politične stranke
Sodišča
Policija
Tisk, časopisi

- **Politična participacija** → Vprašanje v vprašalniku: Tu je navedenih nekaj oblik političnega udejstvovanja. Za vsako od njih, prosimo, povejte, ali ste vi sami že kdaj sodelovali pri tem, ali bi bili morda pripravljeni sodelovati, ali pa pri tem ne bi v nobenem primeru sodelovali?

Podpisati peticijo

Sodelovati v protestu

→ Kadar potekajo volitve na državni ravni (Državni zbor, predsedniške volitve), ali volite vedno, običajno ali nikoli?

Vedno, običajno, nikoli

Družbena participacija: Spodaj imamo seznam prostovoljnih organizacij. Prosimo vas, da za vsako posebej poveste, ali ste njen aktiven član, neaktiven član, ali pa niste član te organizacije:

Humanitarne in dobrodelne organizacije

PRILOGA B: TABELE

Tabela B.1: Generalizirano zaupanje³

Država	Večini ljudi lahko zaupam (%)	Treba je biti zelo previden (%)	Ne vem (%)
Alžirija	17,2	78,6	0
Azerbajdžan	14,8	82	3,2
Avstralija	51,4	47,8	0
Armenija	10,9	87,9	1
Belorusija	32,6	59,9	6,5
Čile	12,4	84,7	1
Kitajska	60,3	35,2	2,6
Tajvan	30,3	67,7	1,9
Kolumbija	4,1	95,2	0,1
Ciper	7,5	90,9	1,2
Ekvador	7,2	92,7	0,1
Estonija	39	58,3	2,7
Palestina	15,8	73,4	10,8
Nemčija	44,6	53,8	1,3
Gana	5	95	0
Irak	30	63,8	6,2
Japonska	35,9	56,8	7,3
Kazahstan	38,3	61,7	0
Jordanija	13,2	86,8	0
Južna Koreja	26,5	73	0
Kuvajt	28,5	66,6	2,8
Kirgizistan	36,3	59,1	0,8
Libanon	9,8	80,3	9,8
Libija	10	84,1	5,2
Malezija	8,5	91,5	0
Mehika	12,4	87,4	0,2
Maroko	12,3	86,1	0,7
Nizozemska	66,1	32	1,8
Nova Zelandija	55,3	42,1	1
Nigerija	15	85	0

³ Tabela ne vključuje opcije: »Brez odgovora« in opcije: »Missing«.

Pakistan	22,2	73,8	1,5
Peru	8,4	90,5	0,7
Filipini	3,2	96,4	0,5
Poljska	22,2	75,6	2,2
Katar	21,4	78,5	0,1
Romunija	7,7	91,4	0,7
Rusija	27,8	66,2	5
Ruanda	16,6	83,4	0
Singapur	37,3	62,5	0
Slovenija	19,9	79,1	0,7
Zimbabve	8,3	91,7	0
Španija	19	78	2,5
Švedska	60,1	37,2	1,6
Trinidad in Tobago	3,2	96,3	0,5
Tunizija	15,5	81,5	3
Turčija	11,6	82,9	3,4
Ukrajina	23,1	70,3	4,9
Egipt	21,5	78,5	0
ZDA	34,8	64,3	0
Urugvaj	13,8	76,7	5,1
Uzbekistan	13,9	84,5	1,2
Jemen	38,5	56,8	4,7
(N) (%)	24,5	72,7	2,1

Vir: World Values Survey (2014).

Tabela B.2: Zaupanje v politične stranke^{4,5}

Država	Veliko zaupanje (%)	Precejšnje zaupanje (%)	Majhno zaupanje (%)	Splloh ne zaupam (%)	Ne vem (%)
Alžirija	7,5	11,3	26,2	37	0
Azerbajdžan	9,5	31,5	36,1	22,8	0
Avstralija	1,7	11,4	60,5	24,6	0
Armenija	2	20,5	37,2	35,8	4,4
Belorusija	5	30	45,1	19	0,9
Čile	1,1	15,8	43,6	38,1	1
Kitajska	27,3	47,2	11,8	1,3	7
Tajvan	1,1	21,3	51,7	19	6,3

⁴ Tabela ne vključuje opcije: »Brez odgovora« in opcije: »Missing«.

⁵ Manjkata državi Katar in Kuvajt

Kolumbija	2,4	14,8	33,9	47,7	0,8
Ciper	5,3	18	40,2	34,8	1,8
Ekvador	4,6	18,9	40,3	36,1	0,1
Estonija	1,4	25,6	45,2	24	3,6
Palestina	3,1	17,9	40,8	28,9	9,3
Nemčija	2,6	21,3	57,8	15,8	2
Gana	11,4	30,5	37	21,1	0
Irak	2,3	8,6	33,6	51,4	4,1
Japonska	1,1	13,7	54,5	17,1	13,6
Kazahstan	11,7	43,5	33,1	11,8	0
Jordanija	2,9	6,8	22,8	52,1	15,4
Južna Koreja	2,4	23,7	53,3	20,1	0
Kirgizistan	8,3	42,6	33,4	15,3	0,1
Libanon	7,2	18,4	31,8	35,9	6,7
Libija	2,9	3,1	23	60,7	8,6
Malezija	10,5	51,4	30,2	7,8	0,1
Mehika	2,6	19,4	35	42,9	0,1
Maroko	7,3	17,9	37	27,8	5,6
Nizozemska	0,1	18,1	60,1	16,3	4,8
Nova Zelandija	1,5	13,7	62,1	14	4,9
Nigerija	8	23,5	43,6	24,9	0
Pakistan	6,1	23,8	41,1	25,3	2,1
Peru	1,9	8,6	34,5	52,6	1,6
Filipini	9,1	39,6	41,6	9,7	0
Poljska	0,2	7	51	35,2	6,3
Romunija	2,6	8,9	37,4	47	3,3
Rusija	2,7	23,3	37,7	29	6
Ruanda	11	39,7	40,4	8,9	0
Singapur	17	52,4	27,2	3,4	0
Slovenija	0,3	3,1	44,8	48,9	2,5
Zimbabve	11,7	27	42	19,3	0
Španija	1	14	53	29,9	1
Švedska	1,9	40,3	45,8	9,3	1,8
Trinidad in Tobago	4,5	17,3	51	21,6	5,6
Tunizija	0,9	2,2	27,9	59,7	9,3
Turčija	8,1	26,8	39,9	21,7	2,5
Ukrajina	1,6	20,4	41,8	36,1	0
Egipt	3,5	16,4	34,3	44,6	0
ZDA	1,2	11,3	64,9	20,4	0
Urugvaj	3,8	27,9	34,2	28,8	4,1
Uzbekistan	45,1	29,1	8,9	4,9	0
Jemen	1,4	6,9	29,6	48,9	13,2
(N) (%)	6,2	22,4	39,7	27,2	3,2

Vir: World Values Survey (2014).

Tabela B.3: Zaupanje v sodstvo⁶

	Veliko zaupanje (%)	Precejšnje zaupanje (%)	Majhno zaupanje (%)	Sploh ne zaupam (%)	Ne vem (%)
Država					
Alžirija	17,9	22,1	33,7	15,3	0
Azerbajdžan	22,8	35,9	22,5	18,7	0
Avstralija	14,1	44	33,2	6,5	0
Armenija	3,4	26,4	35,2	30,7	4
Belorusija	11,7	43,2	33,5	11,1	0,5
Čile	2,8	23,4	48,1	24,2	1,2
Kitajska	21,1	50	15,4	2,2	5,9
Tajvan	4,9	42,6	36	9,7	6,6
Kolumbija	8,7	25,2	34,2	30,4	1,1
Ciper	17,5	48,8	23,2	8,2	2,3
Ekvador	7,4	25,3	40,5	26,5	0,2
Estonija	13,9	50,5	23,1	9	3,4
Palestina	10,6	33,8	31,5	15,6	8,5
Nemčija	17	54,3	21,6	4,8	2,1
Gana	24,7	34,3	29,5	11,5	0
Irak	17,2	37,9	28,7	11,2	4,9
Japonska	15,8	57,9	14,4	1,5	10,4
Kazahstan	11,8	38,9	34,1	15,3	0
Jordanija	42,6	30,9	17,2	8	1,3
Južna Koreja	10,9	55,8	25,9	6,8	0
Kuvajt	43,3	29,2	18,1	4,3	1,4
Kirgizistan	10,9	39,3	31,7	17,7	0,1
Libanon	14,8	26,9	29,2	24,3	4,8
Libija	31,7	21,4	27,7	13,4	4,5
Malezija	25,7	54,5	15,7	4	0,1
Mehika	7	23,8	34,8	33,4	0,9
Maroko	23,3	34,8	22,1	13,9	3,8
Nizozemska	9,5	52,4	29	5	3,6
Nova Zelandija	13,3	47,2	29,3	3,7	2,9
Nigerija	11,7	34,1	40,9	13,3	0
Pakistan	13,5	32,3	32,2	19,2	1,2
Peru	3,7	13,7	37,8	43,5	1,1
Filipini	21,9	43,9	28,2	5,9	0,1
Poljska	3,4	35,3	39,6	12,9	8,6

⁶ Tabela ne vključuje opcije: »Brez odgovora« in opcije: »Missing«.

Katar	66,9	23,9	7,4	0,7	0
Romunija	7,3	25,5	37	24,6	5
Rusija	4,9	27,6	38	22,3	6,3
Ruanda	14,7	45,5	34,5	5,3	0
Singapur	25,1	58,2	14,5	2,2	0
Slovenija	2,4	22,3	49,2	21,4	4,3
Zimbabve	19,2	40,4	32	8,5	0
Španija	6,6	33,1	44	14,3	1
Švedska	18,6	56,9	17,1	4,3	2,7
Trinidad in Tobago	6,9	24,3	44,5	16,7	7,5
Tunizija	21	26,4	27,9	17,9	6,8
Turčija	28	39,4	19	10,5	2,2
Ukrajina	3	22,2	41,9	32,9	0
Egipt	17,5	36,9	21,6	23,6	0
ZDA	8,9	44,9	37,6	6,5	0
Urugvaj	10,7	39,3	27	17,3	4,5
Uzbekistan	53,6	28,4	7,8	4	0
Jemen	5	15,3	35,5	29	15,2
(N) (%)	16,4	37,1	29	13,8	2,7

Vir: World Values Survey (2014).

Tabela B.4: Zaupanje v policijo⁷

	Veliko zaupanje (%)	Precejšnje zaupanje (%)	Majhno zaupanje (%)	Sploh ne zaupam (%)	Ne vem (%)
Država					
Alžirija	24,8	27,6	29,2	13,2	0
Azerbajdžan	20,5	39,8	22,7	17	0
Avstralija	27,8	55,1	13,5	2,1	0
Armenija	5,3	32,8	30,6	28,3	2,8
Belorusija	10,1	44,5	32,4	12,6	0,4
Čile	18,8	45,1	26,3	8,7	0,2
Kitajska	18	48,6	21,4	2,8	3,8
Tajvan	8	54,1	29,5	4,5	3,5
Kolumbija	15,6	29,8	31,5	22,8	0,1
Ciper	14,5	42,1	30,7	12,2	0,5
Ekvador	15,2	31,9	33,8	19,1	0
Estonija	19,7	57,4	17,2	4,8	0,9
Palestina	11,6	40,9	30,1	11,8	5,6

⁷ Tabela ne vključuje opcije: »Brez odgovora« in opcije: »Missing«.

Nemčija	22,3	59,4	13,6	3,6	0,9
Gana	23,2	33,6	29,4	13,8	0
Irak	18,2	39,2	27,3	14,2	1
Japonska	11,2	57	22,3	3,6	5,9
Kazahstan	10,6	39,7	36,4	13,3	0
Jordanija	52,8	29,2	12	5,4	0,7
Južna Koreja	8,1	50,2	34,7	6,8	0
Kuvajt	35,9	32,3	20,4	6,8	0,8
Kirgizistan	14,6	40,3	29	15,7	0,1
Libanon	14,7	27,3	30,8	23,6	3,6
Libija	32,7	22,5	27,3	12,7	4
Malezija	23	50,7	20,6	5,6	0,1
Mehika	6,8	21,6	34,6	36,9	0
Maroko	27,3	34,2	20,4	12,2	3,7
Nizozemska	5,1	60,4	28	3,2	2,8
Nova Zelandija	27,6	50,9	14	2,9	0,7
Nigerija	7,7	22,2	42,3	27,7	0
Pakistan	5,5	15,1	30,4	47	0,8
Peru	5,3	22,6	37,9	33,6	0,4
Filipini	18,8	48,2	28,3	4,6	0
Poljska	5,2	45,3	35,3	8,4	5,5
Katar	74,9	21	2,8	0,6	0
Romunija	11,2	31,2	37,1	18,9	1,3
Rusija	4,6	27,1	39,8	24,4	3,5
Ruanda	15,3	48	31,8	4,9	0
Singapur	24	55,4	18,3	2,3	0
Slovenija	5,6	36,5	44,6	11,2	1,7
Zimbabve	17,8	38,7	32	11,5	0
Španija	9	49,7	29,9	10	0,5
Švedska	16	63,1	16,5	3,9	0,2
Trinidad in Tobago	7,8	20,2	48,1	21,4	2,4
Tunizija	28,2	30,9	23,9	12,3	4,7
Turčija	37,8	36,6	14,4	9,8	0,9
Ukrajina	3,4	28,2	39,1	29,2	0
Egipt	11,1	39,2	25,6	23,9	0
ZDA	16,5	51,8	24,3	5,7	0
Urugvaj	10,8	45,2	26	16,2	1
Uzbekistan	54,7	27,7	10,7	4	0
Jemen	6,6	22	39,1	22,2	10,1
(N) (%)	17,8	39,5	27,3	13,2	1,5

Vir: World Values Survey (2014).

Tabela B.5: Zaupanje v tiskane medije⁸

	Veliko zaupanje (%)	Precejšnje zaupanje (%)	Majhno zaupanje (%)	Ne zaupanje (%)	Ne vem (%)
Država					
Alžirija	10,8	18,6	39,1	23,2	0
Azerbajdžan	8,3	42,9	28,3	20,4	0
Avstralija	1,7	14,6	60,3	21,4	0
Armenija	3,2	24,3	44,9	24,2	3,1
Belorusija	4,7	34,3	44,9	15,7	0,3
Čile	9,1	44	33,6	11,8	1,1
Kitajska	12,3	47,9	23,7	2,2	8,5
Tajvan	1,4	27	53,4	11,9	6,1
Kolumbija	9	27,4	38,6	24,5	0,3
Ciper	9,4	33,6	39,1	16,4	1,3
Ekvador	10,1	35,8	36,9	17,3	0
Estonija	2,4	42,2	42,6	11,8	1
Palestina	5,4	31,7	43,4	14,3	5,2
Nemčija	6,3	38,1	45	9,7	0,9
Gana	18,7	42,4	33,1	5,7	0
Irak	5,1	21,4	50,6	18,5	4,4
Japonska	5,7	64,9	22,7	2,4	4,3
Kazahstan	10,1	42,8	35,1	12	0
Jordanija	9,5	23,4	44,1	21,2	1,8
Južna Koreja	10,5	50,5	31,7	7,1	0
Kuvajt	10,9	19,7	41,7	22,5	1,7
Kirgizistan	11,6	44,5	31,1	12,3	0,1
Libanon	9,6	24,2	40,3	21,8	4
Libija	7,3	10,9	44,2	32,3	4,4
Malezija	17,4	51,2	28,5	2,9	0,1
Mehika	6,4	23,4	35,8	34,1	0,4
Maroko	14,1	29,1	31,8	13,9	7,2
Nizozemska	0,7	33,4	53,3	8,8	3,3
Nova Zelandija	2	23,4	53,6	14,4	2,6
Nigerija	17,6	43,9	32	6,5	0
Pakistan	8,1	33,1	39,1	16,9	1,9
Peru	5,4	25,7	40,3	27,5	0,8
Filipini	19,1	48	27,9	4,7	0
Poljska	2,4	25,3	55,1	13	4
Katar	41,1	30,2	24,3	3,8	0
Romunija	7,3	20,1	43,7	26,7	1,9
Rusija	2,9	30,6	43,1	21,1	2
Ruanda	9,6	42,1	42,5	5,8	0
Singapur	11,9	47	37	4,1	0
Slovenija	1,2	22	62	13,8	0,6
Zimbabve	6,5	32,6	47,6	13,3	0

⁸ Tabela ne vključuje opcije: »Brez odgovora« in opcije: »Missing«.

Španija	2,5	28,6	51,9	15,3	0,5
Švedska	2,9	33,7	47,9	15,1	0,3
Trinidad in Tobago	5,7	23,7	56,1	12,2	2,3
Tunizija	4,3	13,4	36,2	38,6	7,6
Turčija	8,7	31	39,2	18,3	2,1
Ukrajina	4,6	48,5	34,4	12,5	0
Egipt	7,6	33,3	32,6	26	0
ZDA	2	20,7	59	16,5	0
Urugvaj	7	37,8	31,8	20,6	1,7
Uzbekistan	46,1	35,7	12,7	3,5	0
Jemen	0,7	7,2	36,6	29,8	25,7
(N) (%)	8,7	33,2	39,8	15,5	2,1

Vir: World Values Survey (2014).

Tabela B.6: Sodelovanje pri podpisu peticije^{9, 10}

	Sem podpisal (%)	Mogoče bi podpisal (%)	Nikoli ne bi podpisal (%)	Ne vem (%)
Država				
Alžirija	6,2	20,2	43,4	0
Azerbajdžan	3,7	5,6	90,7	0
Avstralija	70,1	24,9	3,5	0
Armenija	6,5	18,7	73,9	1
Čile	21,4	25,5	50,6	2,2
Kitajska	4,5	37,7	53,4	0,5
Tajvan	15,3	27	55,4	1,9
Kolumbija	23,8	37,2	37,4	1,5
Ciper	23,4	41,8	34,5	0,4
Ekvador	10,2	23	66,7	0,1
Estonija	17	25,8	54,4	2,7
Palestina	10,1	27,2	59,4	3,3
Nemčija	42,7	32,2	23,9	0,7
Gana	2,1	24,1	73,8	0
Irak	12,9	18,5	64,6	4
Japonska	28	35,8	19,2	17,1
Kazahstan	2,1	13,9	84	0
Jordanija	4,1	10,8	84,7	0,5
Južna Koreja	26,4	42,3	30,3	0
Kuvajt	9,1	21,8	42,5	18,1

⁹ Manjkajo države: Belorusija, Katar, Singapur in Uzbekistan.

¹⁰ Tabela ne vključuje opcij: »Brez odgovora« in »Missing«.

Kirgizistan	3,5	8,6	87,9	0
Libanon	8,7	31,8	51,9	7,6
Libija	5,9	16	68,8	7,6
Malezija	1,9	10,5	87,6	0
Mehika	18,3	39,1	42	0,5
Maroko	3,7	9	79,7	5,2
Nizozemska	35,4	52,4	11,8	0
Nova Zelandija	79,7	12,6	2,7	1,8
Nigerija	8,2	24	67,8	0
Pakistan	20,7	21,7	56,6	0,4
Peru	13,7	41,9	36,2	6
Filipini	10,5	21,1	67,9	0
Poljska	29,9	32,9	34,1	2,8
Romunija	10,4	29,2	56,3	3,4
Rusija	11,1	24,6	62,8	1,1
Ruanda	8,6	47,1	44,3	0
Slovenija	31,5	26,4	39,9	2
Zimbabve	13,4	27,4	59,2	0
Španija	22,1	38,4	32,4	5,5
Švedska	68	24,9	6,6	0,3
Trinidad in Tobago	22,2	47,9	23,2	6,6
Tunizija	5	20	66,4	8,6
Turčija	9,8	29,2	56,8	2,2
Ukrajina	8,8	15,1	76	0
Egipt	1,8	2,5	95,8	0
ZDA	60,1	30,7	8	0
Urugvaj	23,1	25,5	46,1	5,2
Jemen	4,5	15,7	56,7	23,1
(N) (%)	18,4	26,5	50,9	2,9

Vir: World Values Survey (2014).

Tabela B.7: Sodelovanje pri protestu^{11, 12}

	Sem sodeloval (%)	Mogoče bi sodeloval (%)	Nikoli ne bi sodeloval (%)	Ne vem (%)
Država				
Alžirija	11,4	23,4	38,9	0
Azerbajdžan	0,1	3	96,8	0
Avstralija	6,1	50,6	28,6	0
Armenija	2,4	12,7	83,3	1,6
Čile	15,7	23,3	57	3,4
Kitajska	1,2	29	64,7	0,5
Kolumbija	5,4	28,6	64,7	1,1
Ciper	10,4	31,7	26,8	4,2
Ekvador	3,2	12,6	84,1	0,1
Estonija	1,7	24,8	64,2	8,7
Palestina	7,3	34	51,8	6,7
Nemčija	10,9	42,6	41,5	3,8
Gana	1,2	20,4	78,4	0
Irak	4,3	25,6	65	5,1
Japonska	1,7	24,6	41,2	32,5
Kazahstan	1,3	6,8	92	0
Jordanija	1,4	6,2	91,6	0,8
Južna Koreja	4	45,4	47,7	0
Kirgizistan	4,7	9,5	85,5	0,1
Libanon	7,2	28,8	53,2	10,8
Libija	4,4	19,1	70,1	4,8
Malezija	0,5	6,8	92,6	0
Mehika	4,2	31,2	64,4	0,1
Maroko	0,1	0	0	0
Nizozemska	3	13,8	31,4	0
Nova Zelandija	4,5	40,5	27,8	22,1
Nigerija	12,1	33,8	54,1	0
Pakistan	11	18	69,4	0,7
Peru	0,1	0,5	6,5	4,1
Filipini	1,7	9,3	88,4	0
Poljska	3,9	34,6	53,5	7,5
Romunija	2,9	24,2	67,1	4,8
Rusija	1,6	15,8	74,3	7,3
Ruanda	1,3	37,7	61	0

¹¹ Manjkajo države: Belorusija, Tajvan, Kuvajt, Katar, Singapur in Uzbekistan.

¹² Tabela ne vključuje opcij: »Brez odgovora« in »Missing«.

Slovenija	0,7	14,9	45	8,1
Zimbabve	4,2	27,9	67,9	0
Španija	0,4	1,5	0	22,6
Švedska	14	56,5	25,3	3,5
Trinidad in Tobago	0,6	3,7	17	78,7
Tunizija	0,9	18,2	68,9	12
Turčija	3,3	21,2	69,9	2,9
Ukrajina	2,9	10,6	86,5	0
Egipt	0,5	2,4	97,1	0
ZDA	5,6	57,5	35,1	0
Urugvaj	4,1	20,4	58,8	13
Jemen	0,7	20,1	55,5	23,7
(N) (%)	4,1	23,1	58,2	5,8

Vir: World Values Survey (2014).

Maroko: 99,9 % »Brez odgovora«

Španija: 75,5 % »Brez odgovora«

Tabela B.8: Sodelovanje na volitvah^{13,14}

	Vedno volim (%)	Po navadi volim (%)	Nikoli ne volim (%)	Ne vem (%)
Država				
Alžirija	27,3	32	36,7	0
Azerbajdžan	39,2	28,9	31,9	0
Avstralija	90,4	5,3	2,4	0
Armenija	75,3	12	11,8	0,3
Belorusija	54,4	33,6	9,7	2,3
Čile	73,8	4,9	18,8	0,3
Kitajska	6,4	6,3	74,7	6,3
Tajvan	70,6	18,3	5,2	0,4
Kolumbija	67,1	15,7	16,7	0,1
Ciper	74,7	14,7	7,6	0
Estonija	43	30,6	25,3	0,9
Palestina	56,4	20,4	20,7	0
Nemčija	69,3	11,6	16	0,1

¹³ Manjka država Ekvador.

¹⁴ Tabela ne vključuje opcij: »Brez odgovora« in »Missing«.

Gana	72,1	9,3	18,6	0
Irak	58,9	16,3	22,4	2,3
Japonska	58	31,3	9,6	0
Kazahstan	50,5	34,7	14,7	0
Jordanija	49,1	16,8	34,1	0
Južna Koreja	54,6	29,3	14,8	0
Kuvajt	33,2	30,2	30	2,8
Kirgizistan	65,8	29,9	3,7	0,1
Libanon	35,7	32,6	27,5	4,2
Libija	45	23,9	27,2	2,9
Malezija	41,3	34,7	24	0
Mehika	67,2	18,3	13,9	0,2
Maroko	13,8	17,8	53,8	8,2
Nizozemska	73,1	16,8	9,3	0
Nova Zelandija	78,8	11,3	4,6	0
Nigerija	42,8	47,3	9,8	0
Pakistan	36,3	33,7	27,8	0,7
Peru	87,6	4,2	4,4	1,2
Filipini	81,9	10,9	6,8	0,1
Poljska	62,3	27,6	9,6	0,2
Katar	46,5	26	27,2	0
Romunija	68,1	24,9	5,1	0,8
Rusija	41,8	39,4	15,6	1,5
Ruanda	53,4	39,8	6,7	0
Singapur	66,9	21,7	11,2	0
Slovenija	54	33,4	10,2	0,7
Zimbabve	40,2	32,1	27,7	0
Španija	61,4	22,1	12,8	1,3
Švedska	84,1	7,6	6	0,4
Trinidad in Tobago	69,8	19,6	10	0,6
Tunizija	18,7	33,1	46	2,2
Turčija	80,4	16,9	2,7	0
Ukrajina	62,2	30,7	7,1	0
Egipt	46,1	28,6	25,3	0
ZDA	57,8	20,6	19,8	0
Urugvaj	88,8	2,4	6	1,2
Uzbekistan	52,7	27,2	16,8	0
Jemen	49	14,8	24,7	10,9
(N) (%)	56	23,1	18,5	1

Vir: World Values Survey (2014).

Tabela B.9: Sodelovanje v prostovoljnih organizacijah^{15, 16}

	Nisem član (%)	Pasiven član (%)	Aktiven član (%)	Ne vem (%)
Država				
Alžirija	94,3	3,4	2,2	0
Azerbajdžan	98,2	0,9	0,9	0
Avstralija	66,6	15,3	16,3	0
Armenija	98,6	0,6	0,8	0
Belorusija	97,4	1,6	1	0
Čile	86,7	7,5	5,8	0
Kitajska	98	1,6	0,4	0
Tajvan	58,1	25,7	16,1	0
Kolumbija	85,7	6,3	7,8	0,1
Ciper	87,2	7,3	5,5	0
Ekvador	94	2,6	3,4	0
Estonija	94,8	3,5	1,6	0,1
Palestina	86,6	8	4,8	0
Nemčija	86,7	7,7	5,6	0,1
Gana	90,6	5,3	4,1	0
Irak	91,2	5	3,8	0
Japonska	95,5	1,6	1,5	1,5
Kazahstan	95,1	3,4	1,5	0
Jordanija	90,7	5,6	3,8	0
Južna Koreja	80,1	8	1,8	0
Kuvajt	60,6	10,3	13,1	0
Kirgizistan	81,4	9,5	9	0,1
Libanon	79,2	12,2	8,6	0
Libija	79	6,3	12,2	1,7
Malezija	88,8	6,5	4,8	0
Mehika	79,8	9,4	10,8	0
Maroko	92,7	0,9	1,4	2,7
Nizozemska	84	12,9	3	0
Nova Zelandija	58,9	14,7	19,9	0
Nigerija	78	14,3	7,7	0
Pakistan	93,9	4,4	1,7	0
Peru	91,3	4,4	3,6	0,3
Filipini	69,7	13,9	16,4	0
Poljska	92,1	3,8	3,9	0
Katar	78,1	11,1	10,8	0
Romunija	95,3	2,5	1,8	0,2
Rusija	97,3	1,2	0,6	0,5
Ruanda	71,2	23,1	5,8	0
Singapur	88,1	7,5	4,4	0
Slovenija	83,7	7,4	8,1	0
Zimbabve	84,7	9,2	6,1	0

¹⁵ Manjka država Ekvador.

¹⁶ Tabela ne vključuje opcij: »Brez odgovora« in »Missing«.

Španija	91,7	3,5	3,9	0,1
Švedska	70,7	18	10,8	0,2
Trinidad in Tobago	80,2	10,2	9,6	0
Tunizija	98,9	0,7	0,3	0
Turčija	97,2	1,3	1,1	0,2
Ukrajina	97,2	2	0,8	0
Egipt	99,5	0,1	0,4	0
ZDA	68,6	14,3	15,5	0
Urugvaj	92,2	2,9	3,2	1,1
Uzbekistan	98	0,3	0,7	0
Jemen	91,2	5,5	3,3	0
(N) (%)	86,6	6,9	5,5	0,2

Vir: World Values Survey (2014).